STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Baltų kalbos ir kultūros **Baltic Languages and Cultures**	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Birutė Kabašinskaitė **Kitas / a (-i):**	Filologijos fakultetas, Baltijos kalbų ir kultūrų institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis bendrafilologinis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
auditorinė	pavasario	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra**

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	125	32	93

Dalyko (modulio) tikslas
Baltų kalbų ir kultūrų moduliu siekiama studentų savarankiškumą, kritinį ir analitinį mąstymą, komunikacinius gebėjimus bei gebėjimą apibūdinti baltų kalbų bei kultūrų specifiką siejant su kitomis giminiškomis kalbomis ir žvelgiant į tarpusavio ryšius; savarankiškai rasti papildomus baltų kalbų sąlyčio aspektus.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- gebės planuoti savo laiką, dirbti savarankiškai, laikydamasis nustatytų terminų	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, rašto darbo rengimas	Rašto darbas
- gebės rinkti, kritiškai analizuoti ir sisteminti duomenis apie baltų kalbų ir kultūrų specifiką	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, paskaita	Darbas seminarų metu
- gebės žodžiu perteikti savo idėjas ir žinias apie baltų kalbų ir kultūrų ypatumus auditorijai	Diskusija	Darbas seminarų metu
- žinos ryškiausius baltų kalbų ir kultūrų ypatumus bei skirtumus, gebės įvertinti lingvistinę problematiką	Paskaita, diskusija, informacijos paieška, literatūros skaitymas,	Rašto darbas
- gebės pateikti apibendrintas išvadas	Paskaita, diskusija, literatūros skaitymas, rašto darbo rengimas	Baigiamasis atsiskaitymas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. Baltų kalbos ir genetinė kalbų klasifikacija	2						**2**	**5**	Mokslinės literatūros skaitymas: Dini 2019.
2. Trumpa baltų kalbų priešistorė. Keletas žymiųjų baltų istorijos asmenų: Abelis Vilis, Jonas Bretkūnas, Georgas Mancelis. Daukantas; jaunalatviai.	2						**2**	**9**	Mokslinės literatūros skaitymas: Dini 2019, Kabelka, 1982, Butkus 1990.
3. Senoji baltų religija ir ikikrikščioniškųjų tekstų klausimas. Gimbutienės hipotezės	2		2				**4**	**9**	Mokslinės literatūros skaitymas: Dini 2019, Gimbutienė 1985, 1996, Zinkevičius 2004. Pasiruošimas diskusijoms
4. 1. Baltų pasaulis, atspindimas leksikos. Materialioji kultūra ir aplinka: *oras, laukas, medžias, langas, jurginas, karvelis*	2		6				**8**	**15**	Informacijos paieška internete, mokslinės literatūros skaitymas: Būga, Sabaliauskas, Griškaitė, Ambrazas. Pasiruošimas diskusijoms.
4.2. Baltų pasaulis, atspindimas leksikos. Dvasinė kultūra: *apgėlai, užkurys, dausos, dangus, dvasia, Dievas; tobulas*	2		6				**8**	**15**	Informacijos paieška internete, mokslinės literatūros skaitymas: Buivydienė, Būga, Sabaliauskas. Pasiruošimas diskusijoms.
5. Lietuvių, latvių ir prūsų kalbų išskirtiniai fonologijos, morfologijos ir sintaksės bruožai. - tarpusavio balsių, priebalsių atliepiniai - specifinės kalbos dalys; kaitymo tipų ypatumai - archajiškos ir specifinės konstrukcijos; *būti-turėti* kalbos.	6		2				**8**	**10**	Mokslinės literatūros skaitymas: Dini 2019, Kabelka, 1982, Butkus 1990.
6. Rašto darbo rengimas ir rašymas								**30**	Rašto darbas paskirta tema
Iš viso	16		16				**32**	**93**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai

Darbas auditorijoje seminarų metu	30	Semestro metu	3 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 2 balai: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; 1 balas: dalyvauja diskusijose, į klausimus atsako tik iš dalies; 0 balų: beveik nedalyvauja diskusijose arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų
Baigiamasis atsiskaitymas: rašto darbas (apie 7000–8000 sp. ž. su tarpais)	70	birželis	Vertinami šie darbo aspektai: Darbo struktūra ir apimtis: rašto darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai, empirinė medžiaga; dėstymas, kur pateikiama empirinės medžiagos analizė ir interpretacija; išvados), darbas yra tinkamos apimties (0,5 balo); Analizė ir išvados: analizė labai išsami, išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis empirine medžiaga (6 balai); jei analizė atlikta, bet nėra išsami, nors išvados pagrįstos (5 balai); jei analizė atlikta su nedidelėmis klaidomis, išvados pagrįstos, bet skurdžios (4 balai); jei analizė atlikta su tam tikromis klaidomis, išvados pagrįstos ne visos (3 balai); jei analizė atlikta iš dalies, o išvados klaidingos, skiriami 2 balai, jei analizė atlikta iš dalies ir negebėta padaryti išvadų, skiriamas 1 balas; už paviršutinišką analizę balai neskiriami. Mokslinis stilius ir tyrimo kultūra: tinkamai elgiamasi su šaltiniais ir citatomis; formuluotės ir stilius atitinka mokslinio darbo reikalavimus (0,5 balo).
Rengiant rašto darbą, galioja akademinio sąžiningumo ir etiško darbo su GDI principai (žr. Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Generatyvinio dirbtinio intelekto naudojimo gaires). Jeigu rašydamas (-a) rašto darbą studentas (-ė) naudojo GDI, tai tekste privalo aiškiai nurodyti, kaip, kokiems tikslams GDI buvo naudotas. Vertindamas rašto darbą, dėstytojas turi teisę žodžiu ir / arba raštu patikrinti studento (-ės) darbo autorystę. Studentui (-ei) negebant paaiškinti savo rašto darbo teksto, negebant atsakyti į su pateiktu tekstu susijusius konkrečius klausimus, galima darbą laikyti parengtu nesąžiningai.			

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Butkus, A.	1990	Mūsų broliai latviai		Vilnius: Mokslas
Dini, P. U.	2019	Baltų kalbų lyginamoji istorija		Vilnius: MELC
Gimbutienė, M.	1985	Baltai priešistoriniais laikais		Vilnius: Mokslas
Kabelka, J.	1982	Baltų filologijos įvadas		Vilnius: Mokslas
Papildoma literatūra				
Ambrazas, S.	2010	Dar dėl Kárvaičių vardo kilmės	Baltistica 45 (1)	Vilnius: VUL
Būga, K.	1958–1961	Rinktiniai raštai	1–3	Vilnius: Vilnius, Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla

Buivydienė, R.	1997	Lietuvių kalbos vedybų giminystės pavadinimai		Vilnius: MELI
Buivydienė, R.	2001	Lie. apgėlai, apgėlės, apgėlos	Baltistica 36 (2)	Vilnius: VUL
Butkus, A.	1995	Latvių tautosaka		http://www.lt-lvforum.org/files/786/Butkus_Latvi%C5%B3%20tautosak a.pdf
Dini, P. U.	2000	Baltų kalbos: lyginamoji istorija		Vilnius: MELI
Gimbutienė, M.	1996	Senoji Europa		Vilnius: MEL
Griškaitė, R.	2011	Kodėl jurginai?	Metai 8–9	Vilnius: LRS
Kabašinskaitė, B., G. Klingenschmitt	2004	Iš lietuvių kalbos žodžių istorijos: I. gáirė; II. tóbulas, tóbūlas	Baltistica 39 (1)	Vilnius: VUL
Sabaliauskas, A.	1990	Lietuvių kalbos leksika		Vilnius: LKI
Sabaliauskas, A.	1994	Iš kur jie? Pasakojimas apie žodžių kilmę.		Vilnius: LKI
Zinkevičius, Z.	2004	Istorijos iškraipymai		Vilnius: MELI
Zinkevičius, Z. ,	2006	Lituanistikos mokslas ir pseudomokslas		Vilnius: MELI
Zinkevičius, Z., A. Luchtanas, G. Česnys	2006	Tautos kilmė		Vilnius: MELI

Atnaujintas: 2026-10-16